

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 424/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou ULC Čarnogurský s. r. o., Tvarožkova 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Mag. Ján Čarnogurský, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III (od 1. júna Mestský súd Bratislava IV) v konaní vedenom pod sp. zn. 45Cpr/18/2016 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. B3-45Cpr/18/2016) z 21. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava III [(ďalej len „okresný súd“); od 1. júna Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“)] označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktorým vylúčil vzájomnú žalobu sťažovateľky na náhradu škody vo výške 54 055,20 eur na samostatné konanie. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Súčasne požaduje náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, prílohy k nej pripojenej, ako aj rozsudku okresného súdu z 27. apríla 2023 vo veci samej vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 45Cpr/18/2016 v procesnom postavení žalovanej. Žalobca (bývalý zamestnanec sťažovateľky) podal okresnému súdu 18. novembra 2016 žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zamestnávateľom, nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru od 16. novembra 2016 až do času, keď mu sťažovateľka umožní pokračovať v práci.

3. Okresný súd vydal 29. januára 2019 medzitýmny rozsudok, ktorým rozhodol, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 9. septembra dané žalobcovi podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce je neplatné a že pracovný pomer medzi žalobcom a sťažovateľkou, ktorý vznikol na základe pracovnej zmluvy z 30. októbra 2013, naďalej trvá. Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14CoPr/2/2020 z 22. júna 2021 nadobudol právoplatnosť 11. augusta 2021.

4. Sťažovateľka podrobne opisuje protiprávne (úmyselné) konanie žalobcu v podobe vystavovania fiktívnych faktúr, ktoré boli sťažovateľkou preplatené (v období od 1. novembra 2013 do 17. júla 2016). V dôsledku vzniknutej škody si v konaní pred okresným súdom uplatnila svoj nárok z titulu náhrady škody voči žalobcovi vo výške 54 055,20 eur a navrhla, aby súd nepriznal žalobcovi žiadnu náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, keďže tento nárok žalobcu zanikol započítaním (bod 20 rozsudku okresného súdu z 27. apríla 2023, pozn.).

5. Okresný súd na pojednávaní napadnutým uznesením z 21. marca 2023 vylúčil nárok sťažovateľky proti žalobcovi na náhradu škody vo výške 54 055,20 eur na samostatné konanie podľa § 147 ods. 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka interpretuje § 147 CSP v rámci jej právnej veci tak, že nárok na náhradu škody ňou uplatnený nie je vzájomnou žalobou, pokiaľ je takýmto spôsobom uplatňovaná nižšia alebo rovnaká pohľadávka, ako je pohľadávka žalobcu. Za daných okolností je nárok na náhradu škody sťažovateľky iba za prostriedok procesnej obrany.

7. Proti napadnutému uzneseniu o vylúčení vzájomnej žaloby sťažovateľky na samostatné konania podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) súd nesprávne aplikoval § 147 CSP na predmetný prípad spojením „vzájomná žaloba“, resp. neboli splnené zákonné podmienky na vyčlenenie protinároku na samostatné konanie zdôrazňujúc, že nejde o vzájomnú žalobu, ale o prostriedok procesnej obrany sťažovateľky;

b) sťažovateľka si uplatňuje svoj protinárok len do výšky, ktorú prizná žalobcovi v predmetnom konaní, a to až do sumy 54 055,20 eur;

c) okresný súd nemôže protinárok sťažovateľky vylúčiť na samostatné konanie, keďže by v predmetnom konaní po vylúčení veci na samostatné konanie nešlo o prostriedok procesnej obrany sťažovateľky podľa § 147 ods. 2 CSP. Sťažovateľka sa už proti žalobe nemôže brániť a nemôže uplatniť žiaden prostriedok procesnej obrany (čo výslovne odporuje § 147 CSP);

d) nároky strán zo žaloby a z protinároku, ktorý si uplatnila sťažovateľka, navzájom súvisia, vzťahujú sa na ten istý prípad;

e) súd dostatočne neodôvodnil a neosvedčil dôvodnosť vyčlenenia tohto protinároku sťažovateľky ako prostriedku procesnej obrany na samostatné konanie, naproti tomu sťažovateľka v konaní dostatočne osvedčila dôvodnosť svojho nároku v kontexte súvisu s prejednávanou vecou o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru;

f) súd procesnú obranu sťažovateľky znemožnil, pretože dokazovanie v pôvodnom konaní ukončil a „procesnú obranu“ vylúčil na samostatné konanie, v ktorom sa sťažovateľka nemá proti čomu procesne brániť;

g) zásadám právneho štátu a práva na súdnu ochranu odporuje, ak žaloba už bude mať právoplatný rozsudok, na základe ktorého bude musieť sťažovateľka plniť, a to ešte pred tým, ako rozhodne súd o obrane žalovanej na vylúčenom konaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením, ktorým súd vylúčil nárok sťažovateľky na náhradu škody na samostatné konanie.

9. Na tomto mieste považuje ústavný súd za primárne vysporiadať sa s nadobudnutím účinnosti tzv. súdnej mapy v intenciách zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v platnom znení, a to na účel uplatnenia právomoci ústavného súdu [napr. podľa § 133 ods. 3 a § 73 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pozn.]. V zmysle § 18n ods. 2 písm. d) označeného zákona výkon súdnictva od 1. júna 2023 *ex lege* v ostatných veciach prešiel z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava IV, čím sa v posudzovanom prípade implikuje potreba úpravy pasívne legitimovaného subjektu z Okresného súdu Bratislava III na Mestský súd Bratislava IV. V dôsledku prechodu spisu na Mestský súd Bratislava IV došlo aj k aktualizácii spisovej značky napadnutého konania, ktorou podľa informácií dostupných na stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky je sp. zn. B3-45Cpr/18/2016.

10. Ústavný súd hneď v úvode upozorňuje na formálny nedostatok ústavnej sťažnosti v podobe odkazu na v súčasnosti už neúčinný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Uvedená skutočnosť však sama osebe nemá vplyv na posúdenie toho, či je možné návrh prijať na ďalšie konanie, pretože rozhodujúce je, či samotný obsah návrhu spĺňa náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Každé podanie totiž posudzuje ústavný súd podľa jeho obsahu (§ 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

11. V posudzovanej veci sa sťažovateľka domáhala zásahu ústavného súdu proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorým bol vylúčený jej nárok na samostatné konanie. Z obsahu vyžiadaného rozsudku okresného súdu v bode 20 vyplýva, že tak urobil z dôvodu, že Zákonník práce iné než taxatívne spôsoby zániku práv a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov uvedené v § 32 a nasl. nepozná. Nepozná teda inštitút započítania (kompenzácie) ako je upravený v § 580 Občianskeho zákonníka.

12. Ústavný súd v prejednávanej veci považoval za podstatné a rozhodujúce z hľadiska ďalšieho posudzovania opodstatnenosti ústavnej sťažnosti práve predmet prieskumu, ktorým je procesné rozhodnutie súdu prvého stupňa. Dopĺňa, že ide o uznesenie, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, keďže ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania podľa § 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 CSP.

13. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na vlastnú judikatúru, podľa ktorej v konaniach o ústavných sťažnostiach ústavný súd zásadne preskúmava právoplatné rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej skončilo (IV. ÚS 36/2010), čo teda zjavne nie je prípad napadnutého

uznesenia. Základné práva na súdnu ochranu sú v zásade „výsledkové“, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie alebo rozhodnutie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach posudzovanej veci nejde o prípad majúci ústavnoprávny význam, a to vzhľadom na procesný charakter napadnutého uznesenia, ktorým sa iba upravuje vedenie konania, ako aj skutočnosť, že samotným vylúčením vzájomnej žaloby sťažovateľky na samostatné konanie sa toto konanie vecne nekončí (teda bude riadne pokračovať). Z hľadiska materiálneho preto v rozsahu sťažovateľkou uvádzaných dôvodov nemohlo dôjsť k porušeniu ňou označených dôvodov (m. m. III. ÚS 35/2020). Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou je ochrana ústavnosti konania pred všeobecnými súdmi. Z tohto dôvodu rozlišuje ústavný súd medzi prípadmi, keď nezákonný procesný postup alebo rozhodnutie všeobecných súdov vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípadmi, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu ako postup protizákonný – protiústavnosť konania nezaloží a už vôbec nie z hľadiska materiálneho.

15. Podľa názoru ústavného súdu namietanie nesprávnosti a nezákonnosti napadnutého uznesenia okresného súdu ako prvostupňového súdu konajúceho v právnej veci sťažovateľky nemôže byť samo osebe dôvodom na namietanie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresný súd v danom prípade neodmietol sťažovateľke poskytnutie súdnej ochrany, jej nárokom (vzájomnou žalobou) sa zaoberal a rozhodol o nej, aj keď nie v súlade s jej predstavami. Sťažovateľka mala a bude mať v ďalšom štádiu konania pred súdom prvého stupňa, resp. odvolacím súdom, a následne prípadne aj pred dovolacím súdom možnosť uplatniť ochranu označených práv, ako aj svoju argumentáciu týkajúcu sa skutkovej a právnej stránky predmetnej veci.

16. Samotné uznesenie o vylúčení vzájomnej žaloby na samostatné konanie, keď prístup sťažovateľky k súdu zostáva zachovaný, nemožno hodnotiť ako postup protiústavný len preto, že sťažovateľke nevyhovuje vedenie samostatného konania o jej nároku a nemôže tak sama osebe založiť dôvodnosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

17. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 15. augusta 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu